

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

Адрес: София, ул. „Св. София“ № 2, тел. 88-29-83; сметка 11101, БНБ — Софийски градски клон

† Старозагорски ПАНКРАТИИ

СЛОВО ПРИ ОТКРИВАНЕ ЗАСЕДАНИЕТО НА МЕЖДУНАРОДНАТА КОМИСИЯ ПРИ ХМК НА 3. XI. 1972 г.

Ваши Преосвещения,
Уважаеми брат Генерален секретар,
Брати и сестри в Господа Исуса,
Скъпи приятели,

От името на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим, на Св. Синод, на клира и верниците от Българската православна църква, сърдечно Ви приветствавам с „ДОБРЕ ДОШЛИ“ в нашата миролюбива страна. От сърце Ви пожелавам в настоящата сесия на Международната комисия на ХМК плодотворна и благословена от Бога работа.

Делото на мира е свято дело. Църквата Христова като общество от вярници, които в своята дейност се ръководят от божествените принципи на Св. Евангелие, е призвана да осъществява в живота светлите идеали на любовта, мира и справедливостта. Мисията на св. Църква, както и свидетелството на християните се осъществяват обаче в конкретни исторически условия. Християн мир става исторически действителност чрез подвига на християните миролюбци в усилията им да дадат свой принос за тържеството на доброто и съхраняването на мира като висше благо за човечеството. Не тази конкретност на миролюбното служение изясня от християните ясно и определено становище по кардиналните въпроси на нашето съвремие: за същността на обществено-икономическите системи и за революционния процес, преобразяващ света, в който живеем. Злото и ефикасността на миролюбните усилия зависят от реалната и правдива оценка на сложната международна обстановка, от задълбочена и обективна анализа на прошещите, обеславящи развитието на обществото.

В нашата съвременност всяко миролюбно служение неизбежно и органически е свързано със съвместните усилия на миролюбивите сили за преодоляване империализма във всички му разновидности и форми. Църквите и християните все повече се утвърждават в убеждението, че империализмът е причина за засилване на международното напрежение, за кръвопродития, експлоатация и вражда между народите.

Преодоляването на империализма може да доведе в резултат на съвместните действия на всички миролюбци, на всички хора с добър воля. Християнската миролюбна конференция, като резултатен форум на църквите за обилване мира и гледа на християнската смисъл за спасението на живота, се стреми да дава свой действителен принос в това отношение. Резултатите са онеидни.

† Старозагорски ПАНКРАТИИ

Тост, произнесен на вечерята, дадена на участниците в Международната комисия при ХМК от страна на Св. Синод на 5. XI. 1972 г.

Ваше Високопреосвещенство,
Ваши Преосвещения,
Уважаеми г. Тодоров, представител на Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове,

Драги приятели и сътрудници,

По покана на Негово Светейшество Българския Патриарх

Брати,

Темата на настоящата сесия на Международната комисия на ХМК „ХРИСТИЯНСКО УЧАСТИЕ В АНТИИМПЕРИАЛИСТИЧЕСКАТА БОРБА И СРЕДСТВА ЗА ТАЗИ БОРБА“ разкрива пред нас възможността, с оглед на най-актуалните проблеми в международния живот, за творческо доразвиване на реална взаимна постановка, залегнали в миролюбното ни движение. Дълбоко сме убедени, че църквите и християните от всички страни и континенти не само трябва да бъдат ангажирани в регионален и международен мащаб в разяснявателната дейност на същността на антиимпериалистическата борба, но тяхната неотменна задача е да се осъществят от всички форми на влияние от страна на империализма върху мислене, богословие и мироглед, противостоими действено на неговите антагонизни стремежи и агресивни цели. Християнското богословие на мира и трябва да бъде едновременно и християнска практика на миролюбството. С друга думи казано, словото да стане действителност, да се превърне в живо дело.

Скъпи приятели,

За нас е щастливо събитие, че в София заседава Международната комисия на Християнската миролюбна конференция. Нашият народ, който с невиджани досега темпове усердно изгражда своето бъдеще, има за най-силен стремеж в живота си миролюбното. Правителствено, обществено и народ от нашата Родина полагат всички усилия за утвърждаване мира на Балканите, в Европа и в целия свят.

Българската православна църква също се стреми да бъде винаги в челните редици на тружениците на мира. Тя осъществява своето миролюбно служение с високо съзнание, че изпълнява важен евангелски и хуманен дълг към човека и обществото. Варварците в нашата Родина с лична убеделност се трудат и дават своя граждански принос в общите старания на народа ни за мир и справедливост в света. През време на Вашия престой в нашата страна Ви ще бъдете обременени от атмосфера на братска сърдечност, взаимно разбиране и миролюбие и ще имате възможност да се убедите в тази истина.

Прочее, позволете ми още веднъж всесърдечно да Ви пожелае успешна и плодотворна работа през време на настоящата сесия. Дълбоко съм убеден, че тя ще има своето благотворно въздействие върху бъдещата работа на Християнската миролюбна конференция.

Бог на любовта и мира да бъде с нас!

Максим и Св. Синод събрали сме на тази братска трапеза, за да споделим хляб и сол, преди да напуснете нашата страна, след приключила Сесията на Международната комисия при ХМК.

В това братско обкръжение преди всичко дължа да Ви направя достояние същността на радост и благодарност за съдействието на Патриарх Максим и за Св. Синод, че Международната комисия при Християнската миролюбна конференция

ция можа да се озове на поканата на Българската православна църква да проследява своята, конституирана сесия в нашата миролюбива страна. За Вашето пребываване в страната ни се радват изцяло също и всички големи и малки работници от Църквата ни, които убедено и с любов се трудят за утвърждаване мира в света.

Наше сие ученици на Господа Исуса, Княза на мира. Негови са словата: „Блажени са миротворците, защото те ще се нарекат синове Божии“ (Мат. 5:9). Господ ни заведе да живеем в мир и любов и да се трудим, щото Неговото Свето Евангелие, което е проповед за човешина, добра воля и социална справедливост, да намира място в нашия живот.

Възрешия делото на мира, ние изпълняваме своя християнска длъж и свидетелствуваме, че обичаме човешките и дилко немия невоинствени културни и материални ценности. Християнската миротворна конференция се стреми да дава своя действителен принос за мир и справедливост в света. Проведената сесия на Международната комисия в София безспорно е един принос в бъдещата работа на нашето миротворно движение.

Познаваме грозната разрушителна стихия на войната. Мнозина от нас преживяха ужасите на Втората световна война. Пред очите ни са големите страдания, които понася нацистическият народ и народите в Европа. Винаги изпитваме високо гласно вселенско съжаление за Народ. Желанието, хващане бездомни в лагерите на беманите сианит в болка нашите християнски сърца, затова в тази сесия ние отново издигнахме глас да бъде прекратена войната в Византия изток и се установи траен и справедлив мир.

Не по-малка е загрижеността ни от събитията в Индонезия и страданията на народите от тази част на света. Една статистика показва, че от 1965 година досега САЩ са изразходвали над 120 милиарда долара за войната в Индонезия. С близо 15 милиона тона бомби те осека с пеленация, кръв и сълзи изтерзаната вьетнамска земя, а с над 30 тона токсични вещества, вапалм и други вредни умишничко значателна част от територията на Южен Вьетнам.

Сесия на Международната комисия при ХМК в София

Вдълхновявана от дълбоко убеждение и силно желание да служи на мира и разбирателството между народите и да допринесе за изграждането на един по-добър свят, Християнската миротворна конференция засяда дейността си след Четвъртия всохристиянски конгрес за мир, състоял се в края на 1971 г. в Прага. С високо съзнание за отговорност пред Бога и обществото и с правен поглед в бъдещето, ръководителите дейна на ХМК вземат становище към всички международни събития, които имат отношение към мира в света и благополучието на човешеството, и мобилизират християните в подкрепа на миротворните инициативи и за участие в борбата за установяване социална справедливост и братско сътрудничество между народите, защото само така може да бъде осигурен тъй възжеланият и жизнено необходим истински и траен мир. И наистина, мирът е динамична категория и постоянно обогатяваща се с положително съдържание ценност, която в някои случаи не означава само отстраняване моментна заплаха от евентуална война, а също и установяване такива обществени и економически структури, които изграждат върху принципите за свободата и равноправното на всички хора и народи, за социална справедливост и взаимна помощ, за всестрани развитие и общочовешко благополучие, ще гарантират траен, ненарушим и дълготраен мир.

След проведените през 1972 г. заседания на Работния комитет на Международния секретариат, на Учебния комитет и на Богословската комисия ХМК спика на конституираща сесия своята Международна комисия, която по покана от страна на Българската православна църква се състоя в София от 1 до 3 ноември 1972 г. Ръководството на ХМК осъществило вярно в Българската православна църква належащо оора на своята дейност и винаги намра всестрани подкрепа от нея, понеже миротворните традиции на нашата Църква са добре познати, а и приносите ѝ в световното и всохристиянското движение за защита на мира са значителни.

Навярно поради големия интерес към международните проблеми и поради значението им за мира в света Международната комисия при ХМК е най-инициативна. Съставът на нейните членове на конституиращата ѝ сесия в София бе високопредставителен: в нея участваха над 40 делегати, идващи от 17 страни от четиря континента. Те представяваха църкви почти от всички изповядания, които в изпълнение на евангелската повел и на обществения си дълг единно отстояват свещеното дело на мира в света, на социалната и разбирателството, на сътрудничеството и взаимността между всички народи. Тук бе и Генералният секретар на ХМК д-р Кароли Тот — вдълхновен и неуморен миротворен деец.

При повисоко настроение от братската среща на варшави от Европа в Африка, Азия и Америка конституиращата сесия на Международната комисия при ХМК бе открита в Аулата

Делът 31 аотомитри трябвае да бъде ден на радост за народите от Индонезия, за цялото миролюбиво човешество: на този ден трябвае да бъде планирано поставянето споразумение за прекратяване войната във Вьетнам и по-нататъшно уреждане живота на тази настрадала страна. Тона за съжаление засега не става. Пожарът на войната продължава да се смърт и разруха. Все още продължават да се сипят бомби и да се лее човешка кръв.

Има ли християни в непредубеден човек, които да не се възмуща от трагедията в Индонезия? Има ли сърце, което може да бъде спожито пред печалния образ на развалините — златни заличени от земята градове и села, извадени долове, храмове, училища и болници?

В работните документи на тази сесия на Международната комисия изразихме нашето огорчение. Ние настояваме час по-скоро да се подпише споразумението и прекрати войната, да да изглат за справедливост а мир да заживят народите в Индонезия.

Тази сесия взе отношение и до остананите миротворни въпроси, като въпроса за европейската сигурност и за просорното съвпадение на проектантното общоевропейско съвещание; въпроса за разоржаването и др.

Ние сме доволни от работата на сесията. Сега нашата молитва е: Господ да благослови извършеното в сесията, да благослови трудовите на всички миротворни работници, та на земета да бъде мир и между човешките — блага и справедлива мир.

Позволете ни да дигна тост за по-нататъшния успех на нашието християнско миротворно служение, за успеха на делото на мира и справедливостта в целия свят!

Да дигна тост за здравето на нашия любим Преизпит Негово Високопреосвещено Ленинградския митрополит Никодим, за всеуспялния Генерален секретар на ХМК г. д-р Кароли Тот и за председателя на Международната комисия настоя Древес.

Да прбъде делото на мира и братството в света!

на Духовната академия с изрядно наученческо богослужение. От страна на ръководството на ХМК топло приветствено слово произнесе Генералният секретар д-р К. Тот. В него той подчертава изтъкна големата отговорност на християните за запазване световния мир и набелеза задължително предстоищата сесия на Международната комисия. По възможност на Негово Свещество Българския Патриарх Максим и Светия Синод Негово Високопреосвещено Старояроският митрополит Панкратий приветства делегатите от името на Българската православна църква, като с отбрани думи ги поздравя с добре дошав в нашата миролюбива страна и от цялото си сърце ни пожелава благословения от Бога, успешна и плодотворна работа.

След изработването и одобряването на дневния ред за ръководство на Международната комисия при ХМК бяха избрани следните изтъкнати миротворни дейци: Почетен председател — проф. д-р Ренате Римек (ГФР); Делов председател — Хармут Древес (ГФР); заместник-председатели — Александ С. Буенски (СССР), проф. Арне Мартинен (Куба) и Томас Вангур (Свер Леоне); Секретар — д-р Клаус Ерлер (Западен Берлин).

На определелата от Работния комитет при ХМК основна тема за конституиращата сесия на Международната комисия — „Християнско участие в антимпериалистическата борба и средства за таа борба“ — последователно бяха изнесени три доклада: Докладчик бяха: Х. Древес (ГФР), проф. д-р Ив. Панчовски (България) и Паул Кришке (Чили).

Във основа на задълбочен анализ и в трите изложения бе установено и изтъкнато, че главна пречка за световния мир и за изграждане един по-добър свят е империализмът. Като всякаква вид меритория на монополистичния капитализм, с което се стреми да постигне господство над други хора и народи, империализмът прибегва към война, когато не може с политически и економически натиск, със заплахи и други насилствени средства да постигне своите цели. Завоюва антимпериалистическата борба е най-доброто и ефикасно средство за избяване човешкото както от ужасите на бъдещата война, от експлоатация, глад и нищотаност, така и за издигане цялото човешество до братско общност, а която хората и народите ще се радват за зачетото лично и национално достойнство, на демократична свобода и ще се отдават на мирно строителство и всестрани прогрес. По-нататък бе разкрит стратегията на империализма, като бяха посочени различните тактически методи и средства, използвани с оглед на конкретните условия и при съвременната международна обстановка. В тях възлат не само агресивния военна конфронтация и интервенция, но и разработка на локални идеологии, например теорията за конвергенция, чрез която се цели да се заблудя общественият мнение, да се присви общен-

ствено съзнание и да се преустави или обесни борбата за мир. Превади опасността за мира в света и за бъдещето на човечеството и в трите димензии се явява до заключението, че по силата не само на обществени си дълат, но и на евангелския принцип за универсално човешколюбие, което достига до самопожертване, християните не могат да стоят настрана от антимпериалистическата борба, иначе те ще си навлекат тежка отговорност пред Бога и пред обществото. Първото оръжие в борбата на християните естествено е вяра. (Еф. 6:16). Но в Христа Исуса има сила „ларата, която действа чрез любов“ (Гал. 5:6). Според изречното изяснение на св. ап. Иаков (2:14-21), явява отряна към християните безсловатна поръка да проявят активно, делово, практическо братолюбие и човешколюбие, осъществявано не само в индивидуалната, но и в социалната сфера на живота, не само чрез частна благотворителност, но и чрез изместване социално несправедливите, обезправяващите, унижаващите човешкото достойнство, подтискащите и поробяващите обществени структури и строеве и заместването им със социално справедливи, демократични, чуханни, прогресивни. Подчертава се, че когато се говори за участие в антимпериалистическата борба, се разбира решително участие, а не само говорене, пасивно съгласие и набакуване. Изповестта с съществена форма, същият е форма на християнско говорене, тя е говорене от убеденост, говорене, чрез което се явява страна. Изискваният от Евангелието солидарност със слабите, бедните и поробените е отказ от подтискащите, експлоататорите и от тия, които раздвелят хората на черни и бели, за да оправдаят господството си. Следователно вземането страна и практическата дейност в полза на явяватата страна в той случай е правоначална и същността поръка за християните. Според свателските думи, които не е с Христа и с Неговите най-малки брати, т. е. всички неправдащи, унижени, експлоатирани, подтискани, бедни и стралящи хора, тоя против Него (Мат. 12:30) и във великия съден ден ще бъде подхвърлен на проклятие (св. Мат. 25:41-45). В заключение се отбелязва с удовлетворение обнадяващият факт, че без оглед на засилването на империалистическите явения и различни райони на света, все повече се разраства международното сътрудничество, антимпериалистическите сили печелят все повече привърженици и извоюват обебани победи както в областта на изологията и международната политика, така и в областта борба с икономическото господство и свързателно движение. Значителна част от християнския свят, особено младите християни, се солидаризират с антимпериалистическите сили, подкрепят ги и участвуват по един или друг начин в тяхната борба; силите на мира, демокрацията и прогреса нарастват и пред тях се очертава перспективата на света и окончателна победа.

По поставените в трите доклада актуални проблеми и по изказаните в тях принципи станаха станаха оживени и задълбочени дискусии. Изказаха се делегати от Италия и Западна Европа, от Азия и Африка, от Латинска Америка и САЩ и всички бяха съгласни с общата митораторна линия на ХМК, с направените оценки на актуалните международни събития, с взетите становища по спорните проблеми в съвременния свят. Те декларираха от свое име и от името на представляваните от тях църковни общности, че ще участвуват дейно в борбата за справедлив и траен мир, за загасяване огнята на международно напрежение и военни конфликти, за разрешаване спорните международни явения чрез разяснения на равновесни начала и че активно ще подкрепят борбата против расизма, колониализма, икономическия империализъм, милитаризма и империализма. Някои делегати направиха проникновена анализа на политическата и икономическата обстановка в страните във районите, от които идват, и с оглед на нейната специфика посочиха най-подходящите методи и средства за успех във водената так митораторна и антимпериалистическа борба. Други, например проф. д-р Шохю (Япония) и Антонио Колеманс (Холандия), споделиха опита на своите национални или регионални християнски организации за защита на мира. Настойчиво бе подчертано, че християните не могат да останат равнодушни и пасивни към факторите и силите, които възпаляват живота и благополучието на човечеството, които пречат на мирния труд и руйна произвеждателна блага и създавателни ценности, които с политически натиск и икономически гнет, със злостави и насилия, с блокади и военни действия поддържат остарели и социално несправедливи обществени структури. Издигнат бе мощен глас да се работи последователно и всеобхватно за контролирано разоръжаване и за създаване гаранционна система за сигурност и сътрудничество в Европа и целия свят.

За специализирани обсъждания на актуалните съвременни проблеми и за вземане становища по тях бяха образувани в рамките на Международната комисия при ХМК следните пет подкомисии: I, за Индията, II, за Близкия изток, III, за Разоръжаването, IV, за Европейската сигурност и V, за ООН. Възбудителни доказали за работата на подкомисиите бяха изнесени съответно от проф. Нинам Коши (Индия), д-р Януш Стефанович (Полша), док- д-р Хайриер Финк (ГДР), Арена Бертрах (ГФР) и д-р Клаус Ерлер (Западен Берлин).

В процеса на специализираните дискусии бяха посочени и препоръчани нови становища на църквите и християните за митораторната им работа. В тях се явяваха отглас от употреба на сила като средство на политиката и международните отношения и се настоява, што за дългелната за човешкото достойнство, за основните права и свободи на човека да бъдат вкачовени като ръководна норма в международната политика. Като неотменна посылка на момента да служи братската солидарност с подтискащите и преследваните в Третия свят, особено във Виетнам и Близкия изток, като им се оказва дейна подкрепа.

Относно изработеното от представителите на ДРВ и САЩ споразумение за прекратяване войната и възстановяване мира във Виетнам да се мобилизира обществено мнение за по-сигурното му подписване, за да се освободи тия желанят край на агресията, да се явяват героичния виетнамски народ от пасивен страдалник и да се създадат условия за спокоен живот и създаване труд и изградната виетнамска страна, явяваще да се умиротвори Индокитайският полуостров.

Отново бе осъдена израелската агресия и по случай петгодишнината от резолюцията на Съвета за сигурност при ООН (от 22 ноември 1967 г.) се настоява, што близкото бъдеще трябва да бъде разрешено въз основа на тая резолюция, като бъдат възвръщани окупираните арабски територии и бъдат преустановени терористичните военни явения на израелски милитаристи, които са постоянна заплаха за световния мир и за международното сътрудничество.

По отново поставените от съветската делегация в последния месец на Общото събрание на ООН въпрос за разоръжаване се взе решение да се препоръча на Разоръжаването на ХМК: 1. Да отпраща послание до ООН и подкрепа на направеното предложение и за незабавно свикване на световна конференция по разоръжаването. 2. Да апелира до всички църкви и християни да засилат действията си в полза на разоръжаването. 3. Да бъде установено по-тесно сътрудничество със Световния съвет на мира, Световния съвет на църквите, Берлинската конференция и други организации за пълна мобилизация на обществено мнение в полза на разоръжаването.

Представителна конференция за сигурност и сътрудничество в Европа бе оценена като решаваща крачка за стабилизиране световния мир и за създаване по-добри условия за преизпълнение икономическата и политическата и политическата подтисненост в Третия свят. Установи се, че европейската сигурност може да бъде изградена възру принципите за мирно съвместно съществуване и сътрудничество на държавите с различен обществен строй, като бъдат зачлени фиксираният след Втората световна война двесте германски граница и бъде призната пълната суверенност на двете германски държави, както и да бъдат те прехти в ООН.

Подкрепата на дейността на ООН бе определена като особена задача на ХМК в рамките, както на сътрудничеството със съответните подразделения на ООН, така също и на съвместната работа в икономическото движение и в другите световни и регионални църковни организации. Взаиморъководителна между международната политика за западане мира и прожеждането на задегвалите в Устава на ООН принципи за социална справедливост за всички хора и народи трябва да се признае от църквите и християните от всички изповедания и да бъде вземана под внимание при извършване обществени им задължения и отговорности. Само възру основата на стабилни международноправни съглашения между народите с различни обществени системи могат да бъдат подобри и направени по-човечни социалните условия във всички страни.

Закрайвичи конституиращата сесия на Международната комисия при ХМК, Генералният секретар д-р К. Тот и Председателят Х. Древес дадоха израз на благодарност си от успешната работа, от братската атмосфера на разбирателност и единност, на отпламенното желание за още по-усърдна митораторна работа, както и на топлия си благодарност към Българската православна църква за активното ѝ участие в християнското митораторно движение и за ценната и подкрепа на това движение.

В рамките на сесията представителна група от членове на Международната комисия при ХМК, начело с Генералния секретар д-р К. Тот и Председателят Х. Древес, бе прета поотделно от Негово Светейшество Българския Патриарх Максим и от Председателя на Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове с. Михаил Козуков.

От откровените сърдечни приветствия пролича колко, аколко ценят ръководителите на ХМК привнеса на Светейшия Патриарх Максим и на цялата Българска православна църква за успеха на християнската митораторна организация и за отстояване благополучието от Бога съществуващо на световния мир. Членовете на Международната комисия бяха много зарадвани да чуят от Светейшия на Патриарх, че

делото на мира и също на Българската православна църква и на целия български народ. Също така бяха насърчени от отеческите наставяния за още по-предано служение за укрепване на мира в света.

На приема в Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове представителите на ХМК благодари на Председателя г. М. Кючуков за оказаното топло гостеприемство и ценно съдействие лично от него и от Правителството на НРБ. В отговора си г. М. Кючуков отбелязва също задоволство положителните резултати от достигнатата дейност на ХМК, като между другото заяви: Ако делото на мира, въпреки всички трудности, успява в света, за него и ХМК е доприносил много. Последна изключително радосторазбудна от страна на Комитета на ХМК, за отношението между църквата и църква в НРБ и др. Делегатите се разделиха с Председателя на Комитета с най-добра чувствата на признателност и благодарност.

По случай завършване работата на конститутивната сесия на Международната комисия при ХМК на участниците в нея бе дадена от Св. Синод на Българската православна църква вечеря. От страна на Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове на вечерята присъства г-н Димитър Тодоров. Създаде се задължена атмосфера, възбуждава от силно желание и притока воли да се служи всеотдайно на светлото дело на разбирателството и взаимопомощията между народите и на мира в света. От името на Светия Български Патриарх Максим и на Светия Синод приветстваша делегатите Негово Високопреосвещенство Старообрядският митрополит Панкратий, като между другото отбелязва, че Българската православна църква и българският народ винаги са стояли на мировни позиции и сега се включват от силно и дейно в световното мировно дело.

Вход към Църквата

В съвпадение на благосветните хора Божията Църква се представя и като гражданка, действителна, жива кула, основана на която са зидани дълбоко в Земята, а висините й сияят небесата. Небето на небесата е нейният кулол. Тя изплат бастии отвори в отвори в светлата, Божествена светлина. Вътре в нея е изградена от лъчи, от божествени лъчи стълба, която започва от Земята и стига до Небето на небесата, където е Божият Престол, Престолат на Единственият и Животоворящ Троица — Отец, Слово и Дух Свети. По тази дълга стълба ангелски салят се въздигат — едно имперкълото нествие от Небето към Земята и от Земята към Небето. По нея ангелски сияват на Земята, за да поемат със себе си ония човещи, които желат да тръгнат нагоре към Небето, към блажената Вечност. Те ги водят нагоре и все по-нагоре. И колкото по-високо се издигат човешките им тела, толкова повече им се изпълват с повече светлина и радост — радост, която е една свързалост, непозната за ония, които са все още във от Божията кула. Понеже светлината и радостта се изпълват от Бога, дъжд на възкохашните към Него стават все по-светли и все по-радостни.

Входът към тази необитна в ширините и височините си Божествена кула е само един, Това е благодатният входом на Искупиенията, и който излизат повярвалите в Троицата Бог човешки синове, и азиски, излизат се произвеждат се в него и тъй добиват достъп и сила да въздигат нагоре към безкрайните висини на богоугодобаването и спасеносте.

За този вход водом Богочовекът Господ Исусе Христос се е изразил общо тъй пред законоучителя Никодим: Ако човекът не се роди с вода и Дух, не може да влезе в Царството Божие, не може да поеме светия път нагоре към вечните светляни на Божия Престол. За особената към негова значимост в живота на човеште Той по-специално се изказал тъй пред учениците Си малко преди Савето Възнесение: Който поярва и се кръсти, т. е. който с явря влезе в тоя воден и се оинств от всичките си грехове и тъй стане чедо Божие, ще се спаси, ще види открит път си към вечните радости на непомръквалата живяна.

Входът към Църквата, фигуративно казано, се състои от два прага. На първия праг е самият воден, парения в Църквата таинство Кръщение. Вторият праг е следващото божествено таинство, наречено Миропомазание.

Двата прага са тясно свързани в единство.

Дверите на храма са широко отворени. Божият дом е изпълнен със светлина. Кивилва в светли горет. В папичествата са отворени радостните чувствата на Божията Църква, че един нов човек се ражда духовно, за да тръгне нагоре към Божия.

Свещенослужителят, благодатен възкохашник на Великия Архирей на живота, Спасителя на света, посрещна с благо-словие възвраща. В предрието на храма започва богослужбата с възглас, който се издига високо до Престола на Бога: Благогласовен е нашият Бог сега, всакога и във вечните ве-

щине, като дават своя широм принос за изживяване единство на международно патрирешно, за преступованията военните действия в Империата и Бившият инос, за възкохване справедлива и траен мир по цялата земя. Присветие към делегатите отпраща в г. Д. Тодоров. В словото си той изтъква, че не само църковните среди, но в широката общественоност у нас, следат с внимание и съчувствие благодарната мировна дейност на ХМК, особено активизирана през последните една-две години. Той подчерта, че българският народ е трудолюбив и миролюбив, че главният импулс на международната политика на НРБ е борбата и стремежите за мир на Балканите и в света. Толя присветие и благодарствено думи изказва: д-р К. Тот — като генерален секретар на ХМК, К. Древо — като председател на Международната комисия при ХМК; проф. Н. Кош — като представител на вършатите от Индия; Т. Бангура — от името на братята от бореща се Африка; епископ Армандо Родригес — от името на църквите и вършатите в Куба и Латинска Америка; Ламар Дийлбъ — като пратеник на САЩ и Антоний Кобеманс — от името на църквите и вършатите в Холандия и Западна Европа. Всички делегирани волята си за по-усърдна мировна борба.

В заключение се установява, че резултатите от конститутивната сесия на Международната комисия при ХМК в София ще бъдат вписани в дейността на Християнската международна организация като нова стълба напред в борбата за мир в света, която християните в тоя етап от световното развитие ще подкрепят чрез дейното си участие във всички мировни акции и по-специално чрез съобщително искане да се свика общоевропейско съвещание за сигурност и сътрудничество, да се пристъпи към последователно и гарантирано разоръжаване и да не се употребява сила в международните откошения.

Д-р Иван ПАНЧОВСКИ

кое. Прозвучава молитва-словаослове към Пресветата Троица: Помилвай всички ни, Небеси Татко, помилвай ни Веселини Сине Божие, помилвай ни Безсмъртна Душе Пресвета. Савва на Отца и Сина и Светия Дух. Пресвета Троице, помилвай ни, Господи, очисти греховете ни. Владико, прости беззаконията ни. Свети наш Създателю, Спасителю, Осветителю, посети ни в излекувал немошете ни заради Савето име. Помилвай ни, Господи. Помилвай това дете, това човешко същество, което водим при Тебе да го приемеш в обитавта Си, да го оинств в банята на Искупиенията и да го осветиш. Татко наш, Който си на небесата, да се свети името Ти и в това дете, да дойде Царството Ти и в неговата душа, в живота му, да бъде волята Ти както на Небето, тъй и на Земята. Хлаба наш насъщен, който ни даваш всеки ден, дай ни го и днес, и ни прости греховете, както и ние продаваме на нашите дължници. Не допушай да бъдем введени в изкушения, но ни избави от лукавия сатана. Защото в живота ни Твое е царството, Твое е силата, Твоя е и слазата — царството, силата и слазата на Отца Бога, на Сина Божие, на Пресветия Дух.

Свещенослужителят-настир запява, изпяват всички псалтири на храма, с които той радостно посрещна това мило търствение. Псалтир се моят усладен, като сега си изживявам дава християнско име на кръщаването се човешко същество; да се отнечат светлината на животу Ти, Господи Боже, в този Твоя раб, в тази Твоя рабиня (изговаря името). Да се отнечат кръстът на Твоя Син Единороден в мисанте, чувствата и делата му, в мисанте, чувствата и делата ти!

С песен се спомня онова свещено събитие, когато праведният старец Симеон првд от ръцете на Майка Богородица Богомаденеция Исусе. И сега свещеникът приема това дете, преобачено в нова, бяла, лъчиста премяка, излага го към вътрешността на храма, пред лицето на Бога, слава ръката си на чедото му и вика с цялата си душа към Бога: Просвети го с Твоята светлина, заини го в янганта на живота, на светлото живяне, свържи го със Савета Църква. Изгони от него нечисти дух, дай му апт-пазити, който да биде над него през всички дни на живота му!

Започва силна атака срещу греха в душата на човека, който е дошъл да се кръсти. Смело свещенослужителят поставя въпрос след въпрос и очаква отговор след отговор: Отричай ли се от сатаната и всичките му тайни дела? На всички въпроси отговаря кръщаваният се. Ако той е дете, отговаря възприемникът или възприемницата: Отричай се. Три път — въпрос, три път отговор в чест на Пресветата Троица. И пак три път въпрос и три път отговор: Отриче ли се от сатаната? Отрикох! Не! Трикратен въпрос: Съществува ли се с Христа, свързани ли се с Бога? Трикратен отговор: Съществува! Съвързани! Варяна ли в Него? Варяна в Него като Цар и Бог. — Какво по-пълно как възражания? Ог, Отговор: Варяна в Единия Бог Отец, Възкръснелия, Творена на Небето и Земята, на всичко видимо и невидимо.

— В Кого още вярваш? — Вярвам и в нашия Господ Исус Христос, Единородния Сия Божий. Който е роден от Отца и Бог, Истинен роден, а не сътворен, единородният на Отца, чрез Когото всички се станали. Който зародил нас, човеците, и заради нашето спасение слезе от небеса и се възлюди от Духа Свети и Дева Мария и стана Човек, Който за нас бе разлял кръвта при Пилат Понтийски, и страдал, и бе погребан, и в третия ден възкръсна, според Писанията. Възнесе се ма небеса, седи отдясно на Бога Отца. И пак ще дойде в слава да съди живи и мъртвите. И царството Му няма да има край. — В Кого още вярваш? — Вярвам и в Духа Света, Господа, Жителю на Отца и Сина, и Който се пропраща наравно с Като и Сина, и Който с говорите чрез пророците. — В какво още вярваш? — Вярвам в едната света, съборна и апостолска Църква. — Какво изповядваш? — Изповядвам едно кръщение за опрощаване на греховете. — Какво очакваш? — Очаквам възкресението на мъртвите и живота на блажения век.

Каква блажена вяра!
Последен въпрос: Свързах ли се с Христа? Последен решителен отговор: Свързах се! — Поколни Му се! — Показани се на Отца и Сина и Пресветия Дух — Троица Единосъщна и Неразделна!

Какво тържество на тая светага, божествена вяра! Показан пред всички Крестите!

Пастърът дига детето високо и го внася вътре в храма, след големия подалей, който чета и се свещал. Там, по негово, е поставен купел с вода, където ще се извърши таинственият акт на светото Кръщение.

Свещеникът пронася най-таинствената възглас в Божията Църква: Благоговейно е Царството на Отца и Сина и Светия Дух сега, всякога и във вечните векове. И призовава всички да се молят да бъде осветена от Господа Бога вода, да бъде прието в тая баня на Изкупленото явяло се тук човешко същество, да бъде то очистено от следите на извършения грех, от всички любимо греховни следи, да го избави Господ Бог от всички бедни и нужди и да му открие пътя нагоре към вечните следствия и радости. След това тайно в себе си се моли: Кръстите, Ти всичко видяла, всичко знаеш. Ти виждала и знаеш моите грехове, моите немощи. Прости ми и ме улости с милостта Си да извърша светото таинство, да взема този Твой раб (тази Твоя рабиня) в Твоето Царство, в царството на мира, любовта и радостта!

След това тръпкато излиза високо глас: Велик си, Боже, и чудни са Твоите дела! И ние, слабите твои, имаме достъпство думи да възнесем Твоите чудеса! И продължава: Ти изобитие извика в битие света. Ти вършиш цялата Вселена в Своята всемогъща десница. Ти никога не се стържи да гледаш от висините Си човешка род как страда в робство на сатаната, и слезе на Земята ни за спасението на всички. Ти освети себе Си в Йорданския струи. И сега Сам Ти, човешколюбив Царю, дойди с нашето на Пресветия Твой Дух и освети тая вода!

Със знака на благославящото име Христово свещеникът понася кръстообразно пръстите си във водата и продължава все тъй ведегало да се моли: Да се разбий под знака на Твоя Крест всички противни сили!

Погледът се насочва към чашата с елеи. Свещеникът призовава всички да се молят, както се моли и той: Господи Боже, освети тон елеи така, че помалоземто с него да яропни всички загни, Освети го тъй, че помалоземто с него да означава правда, да означава крепост на живота!

С осветена елеи пастърът благославя кръстообразно вода. Детето е съблечено. Той го помалва „с елеи на радост“ — името на Отца и Сина и Светия Дух. Тъй дигана възгласа, каквато е човекът до Кръщенето, се подготвя да се прислава на питомната, живата, вечната маслина — Църквата Божия. Настъва таинственият момент на самото приславане. Свещеникът дига високо детето, представя го пред Господа Бога, понася го кръстообразно и тръпкато в осветената вода и тръпкато пронася божествените думи, при които Дух Свети слеза над него и го очисти от всички греховни петна: Кръства се Божият раб, кръства се Божията рабиня (изговаря името) в името на Отца и Сина и Светия Дух!

Църквата запява 21 славно: Блажен е този човек, комуто греховете са простени. Блажен е този човек, който е нова Божията милост, под Божията закрила и любов!

Започва светото таинство Миропознание. Свещеникът се моли, молят се с него всички, забобилката свещеник купел: Ти, Господи Боже, Велики на живота ни, прие в Своите обятия това ново човешко същество. Ти прогони от него сатаната. Ти го очисти от всички скверноти. И сега Сам Ти, всеведещ Царю, подари му и печата на дара на Пресветия Твой Дух! И изговаря божествените думи: Печат на дара на Пресветия Дух. — Думи, при които Пресветият Дух Божи извика нова благодат, които укрепиха всички духовни и физически сили на тон нов човек, на тона родено отивно човешко същество, тъй че то да бъде силно в борбата с всички сатаниски изкушения. Наред с изговарянето на тия думи

ма пастърът-свещеник помалва със светото миро чешото — да да бъде моятъ зарад, за да бъде умир винаги светла и чиста, да разблра божествените спастелни истини, и да ги има в себе си до края на живота; оште — да явката тон нов човек винаги доброто и него да осмествява в живота си; моздрите — да се наслаждава на благоуханието на тия спастелни истини и да страни от зловоението на греховете и пороците; устата — винаги с неси да изповява това, което е истина, което е правда, което ново радост на всички, винаги да свидетелствува за мира и да го отстоява в живота си; ушите — да ги вържи винаги отворени за истината и доброто, да се вслушава в Божия глас, в гласа на чистата съвест и, което да благоговее на света; гърдите — да бъдат заравни срещу ямора на бурите на злоото, на смъртта; сърцето, което тути зад тях, да бъде винаги топло, винаги изпънено с любов към живота, към всички човеци, към всичко, което е възвишено и благородно; ръцете — да върши с тях само доброто; нозете — да върят винаги по правия път — пътя на истината, правдата, мира, светлината, радостта!

Новокръстеният се облача в нова, бяла премина, защото е вече нов пред Бога и света. Свещеникът изговаря: Облача се Божият раб, облача се Божията рабиня в дреха на правда в името на Отца и Сина и Светия Дух. Църквата леже: Дреха светла им даде Господи Боже. — Ти, Който си се облача в светлина като с дреха, кажи:

Започва тържество около свещеник купел. Свещеникът е с каданница в ръка. Той кади към детето, което е в обятията на възкресеника на възкресеницата, и с това иска да каже: издигайте всички като тамна дуните си нове, равайте се и се веселете пред Бога за това, което стана сега пред очите на всички ни.

Той се движи в кръг и кади. Среду него с покони се движат в кръг новокръстеният, новокръстената на възкресеникът, възкресеницата с детето в ръце. Кръгът означава вечност, Кръгът означава безконечна радост във Вечния Бог. При това тръпкато божовоим джисеник свещеникът несе, несе с него цялата Църква: Елени во Христа кръстестеси, во Христа облекостеси. Вие, които в Христа се кръстехте, в Христа се облекосте. Аминю, Слава на Тебе, Боже!

Пее се прокимен: Господ е мое просвещение и мой Спасител. Господ е Защитник на живота ми!

Чете се апостолско четиво. Великият апостол на народите, св. Павел, говори на християните от целия свят и от всички времена: Братя, всички вие се кръстехте в смъртта на Господа Исуса: Когато се кръствахте, вие се погребтахте заедно с Него, за да възкресите заедно с Него. Тъй че вие вече несте въртени за греха, за злоото, и живи за Бога! Живи за вечност!

Кръщенето е погребение на веткия, стария човек и заедно с това възкресение. Умира човекът в греховете си и възкръсва обновен, нов. Възкръсва облечен в славата Божия, получава в себе си залога за вечни блажен живот в Бога, получава в себе си сили да грее и да свети в мир, любов и радост.

Чете се евангелско четиво. Пред Своето Възнесение Божововетъ установява и словесно, със заповед таинството кръщение, като говори на учениците Си: Дадете Ми се всяка власт на Небето и на Земята. И тъй ялете по цял свят, проповядвайте Евангелието на всички твари, на всички народи, като ги кръствайте в името на Отца и Сина и Светия Дух и като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал. И като аз съм с вас през всички дни до свършека на света.

Това е една божествена повел, която Спасителят оставя на света, на Църквата Си, Таинството Кръщение, а след него и таинството Миропознание са една повел, извънзението на която означава вход към Църквата, вход към Царството Божие.

Следя нова силна молтва: Боже, уплати яврата винаги света и чиста у тон нов човек. Да се утвърди светостта в живота ми. Запазай от Тебе, нека той бъде борец неубояним срещу всички тъмни стигни в тон свят, срещу всички прояви на греха.

Свещеникът поръчва новокръстения, новокръстената, с чиста вода в знак на утвърдена чистота и говори: Оправдан си (оправдана си), простиен си (просветена си), осветен си (осветена си), умлет си (умната си) и името на нашия Господ Исус Христос и Духа на нашия Бог!

Следя заповедната част: Постригане. Извършват таинствата свещенослужители постригане кръстообразно косата на новокръстения, новокръстената и изговаря думите: Пострига се Божият раб, Божията рабиня (именувана името) в името на Отца и Сина и Светия Дух. С тон поселени акт това ново човешко същество се посвещава на Бога: Нему да служи през целия си живот в чистота и любов, Нему да търси при радости и тробания дни на живота си, от Него някога да не се откъсва, в Неговото име да живее, да живее дълголетно в здраве и радост. Него да прославя навред при всички свои трудове, при всички конкретни задачи, които животът му поставя.

Видна се, че Кръщенето е таинство, с което се отваря

входът към Църквата и се открива пътят към Бога на любовта, мира и радостта. Миропомазанието е тинство, което укрива човека по този път, дава му сила, с която той успява да бори срещу изкушенията и съблазнителната западна урвеността си към Бога и към всичко чисто, свето и благоухано в този свят. С Кръщението, в тайна баян на Изкушението, човекът се проива от всички греховни рани, от всички наредени греховни петна. С Миропомазанието, това изключително дар на Пресветия Дух Божий, той става устойчив срещу злота, срещу смъртта, безсмъртно и блажено жив в Бога, и правдата, истината, любовта, вътрешно стабилен в мира и радостта, открит и смел поистел на мир и радост в света.

Човекът, който премине през това благодатен вход и поеме пътя нагоре към божествените висини, е добил в себе си големо духовно богатство.

Със своя обет той е влязъл в банята на отчужднатия и осещаваша благодат. С той обет той е приел на себе си печата на дара на Пресветия Дух Божий. С той обет той живее през всички свои дни до последното си въздишане в той

свят. Той е непримрив борец, но не срещу човека, а срещу греха в човеците, срещу всичко онова, което носи отвора и смърт на жадните за живот хора. Той е всегласен апостол на онова, за което светът жадува: мир, правда, любов. Всегласен апостол на Бога, който желае всички да се спасат от злота, от смъртта, и всички да дойдат до познаване истината — истината на живота, възлязъл от Бога и връщан се непрекъснато при Бога.

Бог-Любов глада от безкрайните Си висини към живата стълба на Църквата Си и благославя всички, които възхождат по нея нагоре към Него. Земата е малка. Но Небето е безкрайно. В него са приготвени обител за всички човеци от всички векове, защото всички са Божия чед. Блаженни са кръстените и миропомазаните, защото във възхода си нагоре не видят Бога и не изживяват духовна радост.

Колко велика е мисията на Църквата в този свят — да издига човеците нагоре и все по-нагоре към Първоизвора на живота, към Бога!

Проф. д-р Т. П. ТОДОРОВ

Про memoria

На 20 яни 1972 г. проф. д-р Иван Марковски се преиспъва във вечността в почтена библейска възраст. Но колкото и продължителен да е животът на отделния човек, той е все пак една искрица, която само за миг светва във вечността. Затова не прецизираме човека не по дължината на неговия живот, а по това, какво той оставя след себе си. На негово се наду по право въздишанието да каже нещо за покойния проф. Марковски като учен и преподавател, защото дълги години работил под неговото ръководство като асистент и доцент, а след това под ръководството на катедрата по Стари Завети, която той възглавява цели 36 години — от основаването на Богословския факултет, та чак до пенсионирането си.

Никога неща характеризират покойния като учен, които неща ние трябва да споменим в паметник, та да ни служат за пример.

Пред всичко той беше и си остана докрай необикновено работлив и продуктивен. Напод перото му се появила написани хиляди страници. Надала има старозаветна библейска книга, върху която той да не е писал. Той остави курсове по основните предмети при катедрата, по които курсове още дъждо не се готвят студентите богослови и ще успяват знаещия си изобретателен възраци. Нима той от годишниците, в който да няма негово студия. Множество неговия статии пълнят страниците на яния църковен периодичен печат. Всичко написано от него носи печата на задълбочено и вестрано проучване, на обективност и критичност. Трябва да отбележим и това, че проф. Марковски изследване съществува Писания не заради своето изследване, а да възкълне ония човешки мисли, които се съдържат там и които имат отнoшение към днешно време и неговите изживявания. Той живееше, мислеше и пишеше съобразно нуждите на времето. Всичко излагаше ясно и разбрано ва всекото.

На второ място трябва да помним и това, че покойният не си останя като родоначалник и основоположник на българското библейско богословстване. Той не се увече по преклонения мистицизъм на старото руско тълкуване, защото съзнаваше, че то не отговаря дължило на вярата, по който българинът вярва и възприема Писанията. Не се увече и по рационалистичното протестанско и католическо тълкуване, макар че познаваше в оригинал обширна западна богословска литература. Той си останя строго православен и изречно вярващ и деещ член на БПЦ. Тази работа на изследване катедрата по Стари Завет започна и досега.

Не може и никой да отрече грижата за проф. Марковски за подготовка на нови кадри. Чужд на всякакви себични или

други каквакви съображения, той искрено подаваше ръка на онова, което със старание изучаваха и се интересуваша от старозаветните проблеми. Таква млади хора той ръководеше умело, даваше им възможност да се проявят и да се издигнат. В тази насока продължих и аз, покойният си отиде от нас спокоен, че има кой да продължи започнатото от него. Той бе щастлив да види още приживе духовни чед, внуци и правнучици. При всаки тяхна заслужаващо внимание проявява, той се проследяваше. Обичаше ги бавнички в съгрявания топлоота.

Всички, които сае били студенти на проф. Марковски, не го помнят с това, че той беше бавен и спокоен. Аз не помня да е позовавал тон към ония, които е обучавал и ръководел. Тази особена черта на характера му се излагаше в аудиториата и върху слушаниците го. Спокойната атмосфера създаваше добри условия за възприемане на преподаваната материя. При семинарните упражнения покойният послушаваше с внимание и търпеливо всички въпроси и изказвания на студентите, умело изясняваше пропуските и грешките, без да засегне с негово достойнството на младежите. Със същото търпение и спокойствие той произвеждаше и изпитите.

Не мога да отмина и това, че неумолимата смърт отне едни от дейните членове на Библейската комисия по ренилия на българската синодална Библия. Винаги ще си спомняме, че проф. Марковски работил в тази комисия от небото основане до самата си смърт с дълбоко усърдие и подкрепено чувство на отговорност. В продължение на рех години той не пропусна ни едно заседание. Недоволюстваше, даже когато обективни причини налагаха отменяването на някое заседание. Само петнабестина дена преди кончината си не дойде на две заседания поради неразположение. Неговото място в Библейската комисия в цялния смисъл на думата не остана незаето.

И така, покойният проф. Марковски ни остави в наследство пример за подражание. Пример на трудолюбие, скромност, академична изисканост в отнoшенията към колегите си, обективност и безпристрастност. Ако ние, неговите ученици, пишем свои учители за пример и условия неговите добродетели, това ще бъде едно действително и дълбоко продължение на делото му. Така наметта за високо заслужил покойник ще бъде винаги жива и въздътава.

Нена Бог даде блажен покой на нашия учител и наставник!

Бог да го прости!

Б. ПИПЕРОВ

† Макариополски епископ НИКОЛАЙ

С молитвен шепот на уста и копнежен взор към вечността

След тежко боледуване на 29 срещу 30 октомври м. т. много склони очил и блажено се престави от нас в небесните теньки нашият всеубожаван и многообичан учител АТАНАС ДИМИТРОВ КАРАЯНЕВ.

Тежък е ва нас той час на последна раздяла с него. Дълъ

Слово, произнесено при околото на Атанас Димитров Караянев на 1. XI, 1972 г., в Соф. катедрала „Св. Неделя“.

„И чух глас от небото да ми казва: блаженни бже оне, които се мъчат, които умрат в Господя отсика. Да, казва Духът, нека починат от трудовете си: делата им вършат заедно с тях“ (Откр. 14: 13).

Бого скърбят днес не само неговите близки — съпруга, син, сестра, внуци, средци и правнучици, но и многобройните му ученици. Същоби и цялата ни родна Църква изчело с неиния Предстоятел Светлия Български Патриарх МАКСИМ. Са Синод хулно е чедна български епископат и клар. Всички болезнено чувствуваше тежката загуба. Защото престана да тути едно негово, чувствително и преизпълнено с доброта сърце. Отгде си от нас един човек с редки морални качест-

ва. Памя още един стъп на духовната ни просвета. Научава ни още един от неколкократна оставяна жила възпитанията на висшаташата Цариградска духовна семинария. Почина и последният у нас представител на възпитанията Кавска духовна академия. Нашият обаче оправдава скръб по него — известна степен се смекчават от утехата, която имаме поради смяната за неговата светла дйност и от примера, който ни оставя със своя прекрасен живот. Нека ни бъде позволено да кажем няколко думи за жиненият друм и духовния образ на нашия скъп покойник.

Атанас Димитров Каранев е роден на 5. I. 1886 г., в с. Черешово, Драмско, в родолюбиво българско семейство, което е дало няколко жертви в борбата срещу гърци и турци. Баща му и тримата му братя били убити от гърците. Младият Тасе от рано проявявал склонност към духовна наука. Отличавал се с подчертаният протест и доброта, честност и трудолюбие, благочестие и родолюбие. Завършила прогимназиално образование, той постъпил в Цариградската семинария и след успешно завършване на курса и бил изпратен от блажепопознатия бадарк Йосиф като негов стипендиант да продължи образованието си в Кавската духовна академия. След завършването на Академията Атанас Димитров е бил назначен за учител в Солунската търговска гимназия. В 1913 г., след шестмесечно пленничество на остров Трикри, той се завърнал в България и е бил назначен за учител в Плевенската мъжка гимназия. Една година по-късно, по предложение на епарх Йосиф, е бил назначен за учител-надзорател, а след това и преподавател в Софийската духовна семинария. По време на Първата световна война Атанас Димитров извършил отгестения си дълг в редовете на войската. След свършването на войната той се върнал в Софийската семинария като преподавател и останал тук до пенсионирането си — 15. IX. 1950 г. Но и след като напуснал в пенсия, Атанас Димитров не скръпил ръце. Нуждата от подготвени преподаватели по руски език била изключителна и той станал лектор по руски език в Библиотечно-издателския институт, в Унгарската легация, в Медицинската академия и милиционерските курсове. Наред с учителстването си в Семинарията покойният преподавал руски език във вечерните гимназиални курсове на покойния свещеник Михаил. Във всички активно участие в икономичния живот, в разни църковни и обществени организации, беше дългогодишен член на настоятелствата при столичната катедрала „Св. Неделя“, храма „Св. Петка“, Софийската свенодипнища, Патриаршеската катедрала храм-памятник „Св. Александър Невски“ и др.

Покойният обаче оставя най-добрият следи в най-незападнични спомени преди всичко като дългогодишен учител-педагог, инспектор и н. д. ректор на Софийската духовна семинария. Той преподавал Св. Писание на Стария Завет. Преподавал живо, увлекателно, убедително, с голямо благоговейно чувство и с високо съзнание, че преподава Слово Божие, а не слово човешко. Когато, напр., преподавал за първия творчески ден според библейския разказ за Сътворението на света, за да изясни някак по-нагледно и убедително всемогъщето на Твореца, а именно, че у Бога сазиата мисъл и желанието са вече факт, г. Димитров ставал от катедра, заставане при ключа на електрическата лампа и при думите: „И рече Бог: да бъде светлина! И бе светлина“ (Бит. 1:3), завърташе ключа и лампата светнаше. Този маниер на преподаване пръвеше силно впечатление на младите 14—15-годишни търкуковници и ефектът му се запечатваше за цял живот в съзнанието им. Атанас Димитров беше обаче не само умел преподавател, но и добър възпитател. С башинско уважително слово той умеше благогорно да въздвигува върху чувството и съзнанието на провинилите се ученици. Наричахте тук „светляк“ на Семинарията. Божествено излъчване, изпращаите и дълбоко се възпурване от хубавите проповеди. Основни дилемати в неговия живот бяха животът му и убеждана вярата в Бога, високото му съзнание да живат, синоцията му призрачавше към си. ни Църква и толямото му родолюбие. Беше част в хислите и намеренията, почтен и особено деликатен в отношенията си към другите. Атанас Димитров беше също и разговорна събеседник. Незабравими ще останат сърдечните разговори на актуални църковни и религиозни теми, водени при посещения в неговия гостоприемен дом. Тия посещения, колкото и понякога

да бяха дълги, за любезните домачинки винаги се създаваха гръбна. Покойният винаги с готовност се отзоваваше на поканитите на своите възпитанията да участва в техните съвкупни публични прилюдни срещи, на които той произнаше въздвигуващи проповеди и благопожелателни слова. А такива срещи стават всяка година и дори по няколко на година.

Имах случай много години заедно да работя с покойния и битността му на учител и инспектор в Духовната семинария ми в последно време като църковен настоятел при Патриаршеската катедрала старопопознатия храм-памятник „Св. Александър Невски“. Нима да забравя тежките години на бомбардировките и споделените несгоди по време на три последователни евакуации, на Семинарията с нейното голямо библиотечно и шивентарно имущество, в Черепини, Лясковец и Габрово през 1944 г. В тия тежки за народа ни дни на изпитанията покойният с цената на големи жертви прояви високо съзнание за църковна и гражданска отговорност.

Покойният беше живо свързан с Духовната академия. Не пропускахе било сам, било със своята съпруга — издмелката му ил релативна съпруга в живота, — да участвува в важните академически тържества и чествувания. Виделим руски възпитаник, той бе обичан руски народ. А като дългогодишен преподавател по руски език той бе носил и разпространявал на руската култура у нас и радения за българо-славянска дружба.

Атанас Димитров е изписал Ръководство за изучаване на атеизмаезните законоположителни книги на Св. Писание, издадено на Св. Синод през 1936 г.

Покойният дълго страдале от сърце. Наредостъ към това се прибави и друго тежко заболяване, което усложни края. Пък и годините му не бяха малко — 86. Той надмина предельната псаломска възраст (Пс. 89:10). Това бе заслужена милост Божия, понеже покойният ходеше по закона Божия и, оземлю, наред с другите, е спазвал и петата заповед от Десетословното. Защото казано е: „Почитай баща си и майка си, за да добруваш и да живееш дълго на земята“ (Второз. 20:12). Казано е още: „Блаженен изборничите в пътя си, които ходят по запови на Господни“ (Пс. 118:1). Словото Божие е светло за носете и светлина за пътеките ни (Пс. 118:105). Тие забравят поуката на мъдрия и създано им назв Божините заповеди. Затова те ще се радват за дълги дни и ще им се придадат години на живот и мир (Притч. 3:1—2).

Бог навистина не даде на покойния безбожествна хочина, но пък го удостои с истински християнски завършек на живота — неостиден и мирен, тих и блажен. В последните си предсърци минути той, чувствувайки приближаваня се край, изъвеше молитвено: „Господи Исусе, помилвай ме и призи душата ми!“ С тоя молитвен шепот на уста той отпрати своя взор към земността и блажено навлезе в небитен светли простори. За това към него можем да отнесем думите на Откровението: „Блаженни са мъртвите, които умират в Господа отега. Да, назва Духът, нека починат от трудовете си; делата им вървят заедно с тях!“ (Откр. 14:13). Покойният, следователно, нима да бъде сам при своето отгълане странстване. С него ще върват и делата му — прекрасните му дела, за да му приготвят място за блажен покой. А спомняй за тях ще остане за наши утеха и напътствие.

Събрала сме се в тая Божи дом, за да се помолим за упокоение душата на починалия скъп наш учител, да се опростим с него и да му заслужителствуваме найната възможна почит.

От името и по поръчение на Негово Свещество Българския Патриарх Максим извазвам на опечелената съпруга и близки неговото и на Св. Синод отеческо съболезнование. Проще, Да възнесем към Бога — Господара на живота и смъртта — тоява звуковията молита да прости по Своето човешколюбие на покойния издмелката му волята и изволия съгтрешения, колкото като човек е въздвигнал и да всеки божолубивата му душа в светлите небесни чертози, „ко дуа праведнима“, гледат нима ни болести, нито скръб или въздания, но е блажен и блажен живот.

Веща и блажена да бъде паметта на покойния!

Царство му небесно! Амин.

Аз съм възкресението и животът, който вярва в Мене, и да умре, ще оживее. И всеки, който живее и вярва в Мене, няма да умре во-веки.

Иоан. 11:25-26

ХУДОЖЕСТВЕН ОТДЕЛ

Стихове от Весела Иванова

Покояние

На дверите Божя поклона душата,
потънала пляя в безброй грехове.
Смирено се моли и плаче в тъмата,
нещастна, смутена от злая бесе.

О, Боже премъдри, премали, пресвети,
безкрайно Те любя, безкрайно си благ!
Не ще да престъпи веч Твоите завети.
Щастливо ще следвам Небесния стъг...

Преблагият Бог със любов я посрещна
Как милостиво Той ѝ протряга ръце!
А ти, благодарна, в невинната среща
свельно разкрива скръбно сърце.

Изповед

Смутено застава сред Божия храм:
За изповед свята изгаряне в плам.
Безкрайна греховност раздвоилие ти —
напълни в злото отровна цветя.

Престъпи с уплата свельно напред
към Кръста Божествен, пред Нова Завет.
Разкри си душата до Божия праг,
Молитва прочете служителят благ.

Целуна горещо тя Кръста свещен.
През съзли поиска: Да бъде Бог с нея!
И сканси в сърцето си балсам ти взе —
душата ѝ грейна пред Божия нос.

И тахо прошепна: Недей да грешни.
Бъди търпелива. В любов да третни.
Преблагият Бог е безкраен покров —
ще чуе молбата на топлия зов.

Простена да бъдеш от Бога пресвят —
тъй всички светни ти кротко възглед,
закръпни твоя пред Божия трон,
изпълни с вяра божествен закон.

Причастие

Смирено в плахо пристъпи с любов
вратите на храма под твоя благослов
в мило и с обич прекръсти се ти,
и нежно положи уханин цветя.

Пред Божия образ, пред Майката в плам
блестя светилата на дявия храм.
Занали свещица смутено сърце
в топло погледна и скръсти ръце.

Усърдно заслуша тя Божия глас
от книгите стари за радостен час.
И тихо и кротко прекръсти се пак
и търсеше блясък във земния праг.

От Бога ти проща поиска с любов.
От Майката свята потърси покров.
От ангел мила и кротки светли
поиска за всички небесни вени.

Причастие свято когато ти взе
и падна смирено пред Божия нос,
щастливо погледна към Образа благ,
съзличи пророци до Божия праг.

Взрадавана, таха скисше ти
и сладко и нежно с възторг прошепна:
О, сърце безкрайно в душата си ти!
Сърцето за Тебе в любов ще тупти...

ИЗ ЖИВОТА НА ПОМЕСТИНИТЕ ЦЪРКВИ

Московският Митрополит Филарет (Дроздов)

(По случай 190 години от рождението и 105 години от смъртта му)

Митрополит Филарет (Дроздов) е един от знаменитите архиепископи на Руската православна църква. Надарен от Бога с големи способности, той придобил обширни познания почти във всички области на човешката култура. Бил силно полева натура. Не само за времето си, но и днес още рецептиратора с авторитетните си мнения по много въпроси.

Митрополит Филарет се родил на 26. XII. 1782 г. в гр. Коломна. Светското му име било Василий Михайлович. Първоначалното си образование получил в Коломенската и Троицко-лавърската семинарии. През 1803 г. бил определен за учител по гръцки и еврейски език в Троицката семинария. Тук през 1806 г. той направила голямо впечатление на митрополит Платон (Лешин) със своите две проповеди, едната произнесена на 12. I, по случай освобождението на Троице-

Сергиевата лавра от поляците, а другата на Велики петък. Останал от тях във възторг, митрополит Платон видял във Василий „отличнейшия проповедник“ и в същата година го назначил в Семинарията за учител по поезия, като „именний отличную к поэзии и риторике склонность“, а заедно с това проповедник при Лаврата. През 1808 г., станал учител по висше красноречие и риторика, като изпълнявал и проповедническата си длъжност. Монашество приел на 16. XI. 1808 г., бил повикан в Петербург. В 1809 г. младият монах бил назначен за инспектор на Семинарията, а след това станал и ректор на випуското се при Семинарията Александро-Новско окръжно училище. През 1810 г. преминал вече като научен работник в Петербургската духовна академия, а след две години бил назначен и за неин ректор. На 5. VIII. 1817

г. получил повеление за Ривелски епископ, викарий на Петербургския митрополит, с оставане на ректорската длъжност. През 1819 г. вече като архиепископ, той заведе Тверската архидиоцезна катедрa. След една година бил пренесен в гр. Ярослав. На Московския престол встъпил през 1821 г., като през 1826 г. получил митрополитско достоинство. Преди Богу дац на 19. XI. 1867 г. Погребан бил във Фларетовската църква на Тронце-Сергиевата лавра.

След смъртта си митрополит Фларет оставил богато книжно наследство. Неговите съчинения са обилни източници на ценен материал по много отрасли на богословската наука. Освен това той е давал мнения по разни въпроси от църковно-обществения характер, които възвълнували по това време руското общество, а имали влияние и в чужбина. Доста авторитетен бил митрополит Фларет и по законическите въпроси, по които мненията му се отличават с голяма ерудиция.

Интереса с неговата препоръка: „Неменността на съществуването да се пазят от някои снизхождения на допустимото.“ Тази мисъл митрополит Фларет вложил в съставеното от него през 1866 г. проектно-послание по въпроса за самостоятелността на Румънската църква. „Без съмнение, Светейшият Вадимов — писал той на Константинополския патриарх — не се е изтощила Византия, любов към Балканомладявската църква и към чедата ѝ. Не ще ли се намери средство — да обогатят чрез словото на любов и твърди убеждения в църковната правда, да утвърдят колебещите се, да обогатят делата в мирни сношения и неизменността на съществуването да се запази от някои снизхождения в допустимото?“ (Собр. мнен. митроп. Фларета, т. 5, с. 808).

По-пълно и обстойно изглед митрополит Фларет по този въпрос е изразил в писането си по отношенията между Константинополския патриарх и Българската църква през 1861 г. „На Светейшия патриарх — писал той по този случай — се приписват следващите думи: „Ако дори всички българи биха пожелали да преминат в католицизъм, то аз по бих се съгласил да допусна това последното, отколкото да изгнем нещо във вашите предания на Църквата“, т. е. да дад самостоятелност на българския архиепископ управлението на Българската църква. Но Негово Светейшество, мисля, няма да отрече — писал Московският свещенед, — че в Църквата има предания неизменни и непреложни към изменение. Да се спрем на близкия нам пример. Преди бил всерусийски митрополит, после патриарх, а след него Синод. Източната църква одобрявала всичко това, не намирайки в него нещо заслужаващо порицание поради изменение на невярните предания. В числото на вековните предания било и това, че русийският митрополит отчасти бил в зависимост от Константинополския патриарх, но в руските епархии той действувал с пълна власт. Знае ли не направяло нещо подобно на това вековно предание и за българите? На какво се решава Светейшият Патриарх? На това ли, че, представя се пред Господа, той не може да каже: „Ето ме мене и децата ми — българите“, но, че би могъл да каже само: „Ето ме мене и вековните предания на думи или на книга, а децата българи се отделиха на Запад и аз реших да ги загубя за Църквата, за да запазя църковните предания на думи? Господи, запази възможността на православния патриарх да

рече пред Тебе: „Ето ме мене и децата ми — православните българи“ (Собр. мнен. митроп. Фларета по дела на Православния църква на востоке, 6 том, с. 299—300).

В църковната практика, както е известно, понякога се допуска отстъпление от някои обичаи, а в дадено време действували, които във правата по отношение на някои член от църковното общество, по силата на фактата извънредни обстоятелства. В църковното право такава изключеност от действувалите норми се наричат диспенсации.

Същото мнение по този въпрос митрополит Фларет изразил по повод приемането на българо-руманския архиепископ Йосиф Соколас в 1862 г. от Руската православна църква в архиепископския манастир. Нещата имали следния вид. В началото на 60-те години, в периода на ватешащата се гръцко-българска разпра, в числото на уклонилите се в униа български епархии бил и архимандрит Йосиф. От него Пий IX в Рим той бил посветен за архиепископ на всички православни. Скоро обаче, развлял се за своето отстъпничество, той избягал в Русия. В Руската църква бил подигнат въпрос, как да го приемат туку; да го признават ли в епископския му сан? По това въпрос Русият Св. Синод откри прелиса с Константинополския патриарх чрез архимандрит Антоний манастир се при руската мисия в Константинопол. Руската църква била склонна да окаже съняхождение към разказвания се Йосиф — да приеме епископския му сан. Константинополският патриарх обаче бил против това, обосновавайки се на факта, че гръцката църква се прекратява у латиците. Следователно, тя като не признава даже тайнството кръщение, възприето от латински свещеници, не може да признае и тайнството свещество у тях. Архимандрит Антоний, при разговор по този въпрос с патриарха, посочил пример, когато Константинополската църква прела в обичае два мелитски свещеници, без възбуждане над тях на кръщенето в ръкоположението, с което се изравнявало признание на действителността на тези таинства у латиците (Собр. мнен. т. 6, с. 351). Патриархът, не отказвайки се от своето мнение, признал постъпката с мелитските свещеници за изключителна, допусната от Църквата „харизматично“, заради църковното домостроителство, т. е. по специално разпореждане, отчасти отклонявано се от строгостта на обичаите църковни правила за отстраняване на вреда или за съхраняване и утвърдяване богатата на Църквата. По този повод митрополит Фларет писал: „В този отзив на Патриарха това е доброту, че той не отрича възможността, по особени убеждения, да приеме латинското кръщение и ръкоположение. . . и ако с мелитите е постъпено „харизматично“, то не трябва ли и с Йосифа да се постъпи точно така: „харизматично?“ (Пак там, с. 330—331).

Това са два от случаите, разкриващи широката душа и перспективните разбириания на този многодостойн Московски свещенед. Той живо се е интересувал от съдбата на българското църковно дело. Затова достойно е за нас, старейшиници на това, за което и той е приносил, и тази победена годишнина, заедно с великата Руска православна църква, да се помисли Бог за упокоение на душата му. Винаги да бъде паметта му!

Иеромонах ИОСИФ

ИЗЪИВИ БЕЛЕЖКИ

Празник за българската община във Виена

По случай годишнината от избора в митрополитската на Негово Светейшество Българският Патриарх Максим, на 6 юни м. г. Българската православна църковна община „Св. Иван Рилски“ устрои в салона на Българския културен дом във Виена филмова проекция за австрийската църковна общност.

Славногте бяха с представители на различните християнски изповедания. Между същите гости, които почетоха пред всички Родната православна църква, а след това и нашата скромна църковна община, бяха Негово Превъзходителство папският нунций архиепископ Опълаво Роси, доведен на дипломатическото тяло, Негово Преосвещенство Виенският и Австрийският епископ Герман (Руска православна църква), Негово Превъзходителство Оскар Заверуски, дукенски епископ на Австрия, прелат Гунда, виенски представител на Негово Превъзходителство кардинал Кюблянг, ректор на Виенския университет проф. д-р Александър Дорлат, суперинтендант Хуго Майер от методистката църква, мюнхенският свещенед д-р Карл Андерс, представител на Отдела по религиозните въпроси при Министерството на просветата, представители на останалите православни църков-

ни общини (руска, румънска, гръцка и сръбска), на друга протестантски деноминации, на организацията за връзки с източните църкви „Про Ориенте“, професор от католическия и протестантския богословски факултети, представители на австрийското радио и на католическия печат.

Председател на църковната община енорийският свещенед проф. прот. Николай Шинавор откри проекцията с кратко слово, в което обрисва единнадесетвековната слава на австрия на Българската православна църква. Той се сипи по-специално на създаването на Българските патриарши по време на Първото българско царство, възобновяването ѝ през Второто, и нейното възстановяване през 1923 г., първата постигнатата на Българската православна църква при предствителството на Негово Светейшество Патриарх Кирил и даде биографски сведения за Негово Светейшество Патриарх Максим, преди всичко за неговата архидиоцезна, междуцърковна и културна дейност, като участник в Родоските всеправославни съвещания, като деятел в Свещенния съвет на църквите в гр.

Проекцията била финализирана: Погребението на Негово Светейшество Патриарх Кирил, Изборът и митрополитската

на Негово Светейшество Патриарх Максим, Руският митрополит в Троянският манастир, до чиято благодарителна алиментна малко балканско осие. Орянак даде на Българската православна църква през този век пет архиереи, един от които — Негово Светейшество Максим, зае проселението престо на българските патриарси. Силно апостолоние направи за гостите голямото благоустоие в явря на православния я народ, неговата любов към нашите първоорарси. Присъствуващите бяха омаани от чудните църкви и манастири, които прославени български майстори са построили в течение на столетия, и от духа на славно знаило и величие, кой-

то лька от тях. След провежданята привлекателно място на време на адвенти хората бяха малкокт хит-налова от трудовете на Негово Свастейшество Патриарх Кирил.

Всички останаха доволни от видяното и отискоя в сърцата си скъпи спомени от родна България.

Д-р Кирия ТОДОРОВ

секретар на църковната община,
председател на българската културно-просветна организация в Австрия.

Вместо псалом за ставрофорния свещеноникон Димитър Андреев

На 1 октомври 1971 година, на празника „Покров Богородицата“ неочаквано премина в отвъдния свят ирландият Божии служители, неуморният проповедник, безкомпромисният а своя живот и служба ставрофорен свещеноникон Димитър Андреев. Християните намират утеха, когато тежат близък си отиде от този свят в свет Божий ден. А този израден Божии служители беше призван проповеднически ден на Покрова аз Божията Майка и душата му напуна тленното тяло да бъде отведена под златона на Маврикия Покров в небесните деветини.

Дядо иконом Андреев — така го наричаха всички по-малки свещеници, па и всички иерарси на Българската църква. Почти на всички той е бил учител а отговорност на пасируческо служение, икарен и задълбочен съветник. На мнозина той беше а изповедник и духовен ръководител. Кой ли от яз не е бил а неговия благословен от Бога дом? Но не на изобилна а ясна трапеза, а на богата духовна трапеза, на духовни разисиди а търсени.

Отец Димитър, така топло а сърдечно го наричаха не само неговите епирарси, но и всички, които бяха обхванати от неговата баициска усмивка, богата душевност, неизчерпаем източник на знания, съвети, поука, насърчение, укрепване а духовно ръководение. Почти никога той не отговаряше направо на поставен въпрос, а всички а дълго увод а обелязано с примери цял явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря.

Омекн пък, който го бяха потърсени като изповедник, си наизкажа от него усложнена, ободрени, отчистени а обновиени, чрез светото таинство.

Помни го от преди 40 години. Оше като ученик а семинарията, а след това а като студент а Богословския факултет проявяваш интерес към организационния живот на българското свещенство, а редните на което се готвех да явря. Присъствувах съм на тогавашните конгреси на Библията Свещенически съюз, чиято председател а продължение на 77 г. е бил дядо иконом Димитър Андреев. По-късно разработих, че не е било лесно а онова време да се ръководи такава организация. Трудно беше за ръководители на този съюз яа условия на не всякога основателна критика от страна на заинтересован явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря. А отец Димитър, застанал на пробния запитеросован явря.

Минаха години. Аз още яврям добри а него. Късно станях свещеник. Той не е вече председател на Свещеническия съюз. Отдал се е изцяло на любимата си епирарска служба. Това беше неговото призвание. Започна Втората световна война. Проведе се първа евакуация на София. Дойде а края на войната. Всички се прибираме. През явря 1945 г. съм приведен на служба в столицата чрез „Св. Седмочисленици“. Поради повредите от бомбардировките на храма „Св. Преображение“ дядо иконом Андреев служеше временно а нашата църква. Когато постъпих а нея, а истинска духовна радост го намери там. Много бях слушал за него. Тогавя стана нашето запознанство, а между нас се създаде трайна връзка. Служихме а него може би повече от една година, а като че ли само бяхме започнали. За мен това беше истинска духовна школа, школа за ирландия пастирско служение. Дядо иконом Димитър Андреев служеше свято, благопатливо. За него явряше по-голяма духовна радост от това да го потърсят за съвет относно пастирското служение. И съм се учудвал на богатството на знанията му и дя неуморната му готовност да учи а съвети. Тогавя го обихах а не притързах към него синоиво, уважавах го и го търсех като духовен баща — до последните дни на живота му.

Но дядо иконом Андреев не беше само ирландия свещенослужителят. Той беше добър проповедник а увлекателен събеседник. Неговите проповеди не се ограничаваша а рамките на омплетичните правила. Той просто беседваше, разговаряше със своите служители, със своите духовни чедя. Извънстриние проповедите си с примери от живота, от светоотечес-

ките творби а от художествената литература. Той така живо а увлекателно, просто а сърдечно ги предаваше, че слушащите му бяха готови да го слушат а часове. Но не прекъсваха явря. Имаше усет както как да започне, така как да свърши, за да бъде интересен а полезен за слушащите си.

Не само светата Литургия, но а всяко богослужебно явря, последование отец Димитър възвръщаше а голямо благоговение а молитвено проникновение. Това се чувствуваше при всяко негово свещенослужение. Спомням си как при едно съслужение той по баициски обляко изпяване на една малка свещеник, който беше почти излягнал на Са. Престол, че това а светина, симболизираща Гроба Господня, и че дори само докосването до него трябва да се извършва със свещен страх а трепет.

Който пък а имал случая да надниине в неговия личен дяобен служебник, старо руско издание, сигурно не си обясни защо иконом Димитър Андреев така усърдно, така задълбочено, така изключително служи а се моли. На научен език всеки би казал, че неговият служебник е изпълнен с приписки.

Какво представляват тези приписки?

Това са силки а текстове от Св. Писание. Отец Димитър е имал такаъв духовен интерес, че служебник, дя явряем си Литургия, се записва да проследя, дя явряни на кои текстове от Св. Писание имаш а явряни текстове от него а съставени дябова молитва. И понеже приписките са толкова много, може да се каже, колкото е а самият текст, човек би се учудил на духовния търсей а него и на изумителното търпение а последователност. Не знае дяла това би направи а най-явряклатият литургияст на Църквата. Затова той беше а голям популяра на Библията.

Всякога, когато служеше, той четеше теаста. Дори а най-обикновените а познати яврягласа, когато казваше, пак четеше. И спомням си го, застанал на дистанция от Са. Престоа, служебникът е а яврята му ръка, синоиво издигната а подяряна а дясната в лакътя, съредоточено да чете молитвите а дя следя извършването на богослужението.

Иконом Димитър Андреев беше явряко умелнолюбва ювени. Той а завършил самоковското богословско училище. Но чрез умелнолюбия си той придоби богата богословска ерудития. Той беше търсен от мнозина за изповядване а търкуване на Св. Писание.

Той добре познаваше руски а немски език. Немски език той беше науча сам. Като разгърнем страниците на старите проповеднически списания, ще срещнем много проповеди преведени от него на хубав български език от немски.

Вече а наредната яврярзк иконом Д. Андреев усвои а новия международен език — исперанго. Говореше го свободно, а а превеждаше от него.

От близо една година дядо иконом Андреев се оттеглил от служение. Спохоиди го телесна немощ, а той остана яврякши. През това време често го посещавах. И никога не го намерих да стои без работа. Или четеше, явря превеждане, или пишеше. Умствените му способности бяха напълно заплявени а до последното му издъхване. И веднага след огнявля. Той беше търсен от мнозина за изповядване а търкуване на Св. Писание, а на такава тема повежда разговор. Почти никога не говореше за страничните си, а всякога с болка на душата говореше, че няма да може да служи на този или на онзи празник. Когато поставяш някой яврярзк той, така да си яврякши, изпадаше а стигития си. Вземаше сирачовици, Св. Библия а яврягаше всичките си сили за яврякши а яврякши изкъпване на поставения яврярзк. С него никога никога не е водил празни разговори, еб така, само да се разговаря.

Той искаше още да живее, защото считаше, че има още много работи да довършва. Но яврякши разбирание а чувствувание, че крват му излягнала. И това не един път ми е казал. И а таква разговор единж ми яврярзк за един яврярзк, който яврякши а излягнала от немски на една книга — „Исаият на пастира“. Доволен е от превода на цялата книга, а изключено на края й. И на края на тази интересна книга се говори за края на пастира, който а служил яврякши. Каза ми, че неговият превод не го задовлява, яврякши покаявал едн от нашите епископи, който също често го во-

сещаваше, да му намери добър превоз, който да му даде правилин превоз. Но представянето превоз не го задоволява. Казах му: Дядо Николе, кой друг, може да ти даде това, което само ти подобно на ония идеален пастир виждаш и унаваши? Той повече не ми възвръща. Аз добих впечатление, че той се съглася с това, защото никога вече не подаваша това въпрос. Може би той гърсеше само потвърждение на това и от другото. И аз съм убеден, че той, който отдавна беше преведен там книга за идеала на пастира, е следвал в отсъствието това идеал според силите си, в се надявам, че Бог му е дал и това просветление правило да предаде и в края на тази книга за добрия крап на добрия пастир. Крап на дядо Николаю, по Божия воля беше блажен, и нека се надяваме, че Бог ще му въздаде за добрите дела и за верното му служение.

Това е само един да се даде кратка характеристика на богатия пастирски и житейска обик на един праведен Божия служител. Ако съм успял, че съм доволен, че съм изпълнен сиконен дълг към него. Това от една страна, а от друга, това се прави, да да се разбере какво губи Българската православна църква и българското свещенство. Последното обаче може да се утешава, защото има такъв образец на пастир и пример за следване.

Упокой, Господи, раба Твоего Димитрия свещеновенова в място светло и блажено и му въздай според Твоята голяма милост според чистота му вира и добрите му дела!

Да пребъде светла спомени за дядо никою Димитрия Андреев.

Свещеновенов Д. КАЛЕ!

Ново епархийско летовище

На около 30 км южно от старорестови град Велико Търново, в една от гниите на северните предпланини на Балкана се намира курортът Вонча вода. Той е сравнително нов и малко още известен. Тук има минерален извор е лековита вода. Тя издава силен мирис на сира, отдето и е получена неблагозвучното си име.

Високопроещенат Великотърновският митрополит Стефан е имал настъпната идея да бъде построена тук епархийска почивна станция. Подпомагат от най-близките си сътрудници — протосинта в епархийски свещеници, с материалните средства на епархийската каса и с пожертвувателната подкрепа на енорийското и монашеското духовенство тук за няколко години се издига величествено, модерно обзаведена почивна станция. И в края на май т. г. новата почивна станция отвори своите врати за джуделците се от лечение и почивка. Нейният капацитет е 40 души на спалня.

Станцията е построена на добре избрано място с редина предимство: близост до минералната баня — на около двеста метра от нея, прекрасно съвременно наложение и великолепно гледка към бялото на Стара планина, наклонен терен — скат, който запазва гърба на станцията от северния вятър, отдалеченост от съседни сгради — обстоятелство, което осигурява желаната тишина, и др. Непосредствено до станцията е съставена гората от дъб и бук, а на близка има гледки и просторни борови насаждения — желани места за разходка и съзершаване. Тук човек динна с пълен гърдан чистия балкански въздух.

Станцията е на три етажа — приземно, в който са забележително помещени, складовите и различните инсталации, и два етажа за летовниците. Във всяка стая има по едно, две и три легла с преддверие, в което има умивалник, и открит балкон. Столовата, кухнята и придадените към нея сервизни помещения са архитектурно изолирани от станте на летовниците и измръзват от кухнята не достига до тях. А самата столова по урежда не отстъпва на най-модерните свои поестрии: От юг и запад е цялата остъклена. Обилна светлина струи през широките прозорци, а резедавите занеси създават успокояващо настроение. Тук има и радиотелефон и телевизор. Терасата пред трапезарията, от които се открива

чаровна гледка към Балкана, е любимо място за разговор и забави. Под столовата, в приземния етаж се помещава напълно казбанка възвращат началото на ежидневното богослужбено правило, възвръщено от преда от летувания свещенослужители. В неделя и празник се извършва св. Литургия и се променя проповед. След вечеря новояк се изписат с духовни беседи или се устройват импровизирани забави с духовни и светски песни. Както богослуженията, така и тия непринудени забави създават чувства на дружелюбност и сърдечна топлина между летовниците и оставят приятни незабравими спомени. Дошли от различни места на нашата прекрасна Родина, без предварително да се познавали, след две-три седмично съвместно пребивание и общувание, летовниците си отиват талесно и духовно обогатени, разделийки се като мила братя и сестри с добра пожелание пак да се видят.

Заслужава да се кажат няколко думи и за самата минерална вода и нейните лечебни свойства.

Чрез пиене и къпане тя лекува главно следните болести: диабет, повишено кръвно налягане, нерви ревматизъм в кожата заболявания. Банята е модерно устроена — с басейни и вани. Прилагат се и някои други водни процедури. Под умелните грижи на управителя на банята д-р Марин Славчев лечението на болните се провежда правилно и резултатно. В спешняната книга в станцията са отбелязани доста случаи на чувствително подобрение в артериалното състояние на прекаралите тук на почивка и лечение.

Курортът Вонча вода търпя има да отбелязва успеха. Той е истинска благодат за този край, лишен от термални извори.

Новата почивна станция на св. Великотърновският митрополит иде да задоволи една напълно не само местна, по в по-широка нужда. Затова инициаторите и създателята на тая велика придобика заслужават благодарност и похвала.

Николай ПРЕОБРАЖЕНСКИ
(летовник)

ЦЪРКОВЕН И ОБЩЕСТВЕН ЛЕТОВИЩЕ

У НАС

ЦЪРКОВЕН СЛУЖБЕН НА НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИЯ ПАТРИАРХ МАКСИМ ПРЕЗ 1972 Г.

На 15 август 1972 г. Негово Светейшество отслужи света литургия в Троянска свята обител по случай храмовия празник и произнесе слово.

На 8 септември, Рождество Богородично, Негово Светейшество в съслужение с Преосвященния епископ Партеян и Високопреподобните архимандрити Дометян и Атанасий отслужи света литургия в софийската църква „Рождество пресвете Богородици“ по случай храмовия ѝ празник и произнесе слово за празника.

На 17 септември Негово Светейшество в съслужение с Негово Високопроещенство Доростолския и Чернския митрополит Софроний, Техия Преосвященствя анкарския епископ Партеян в Иован, Високопреподобния архимандрит Дометян и много свещеници и дякони отслужи светия литургия в софийския храм „Св. София“ по случай храмовия празник. В храма се черкува и гостувания у нас митрополит Василей Самаха от Автономияката патриархия. Пред

множество богомолци Негово Светейшество произнесе слово за християнската вяра.

На 14 и 15 октомври Негово Светейшество като гост на светата Руменска православна църква отслужи съвместия света литургия с Негово Блаженство в Букурещ и с Негово Високопроещенство митрополит Юстин в Ян.

На 26 октомври, Димитровден, Негово Светейшество се черкува в Троянска манастир, благословя богомолците и отслужи панихида за архимандрит Макарий, брат и дългогодишен никою на светата обител.

На 28 октомври Негово Светейшество отслужи асещоно бление във великотърновският катедрален храм „Св. Богородица“, където бе приветстван от Негово Високопроещенство Великотърновският митрополит Стефан, а на кра произнесе отетско слово към великотърновските епархиоти.

На 29 октомври Негово Светейшество в съслужение с Високопроещенните митрополити Великотърновски Стефан, Пловдивския Варлаам и Видинския Фаларет, Преосвященния

епископ Йоан, Високореподобен архимандрит Дометиян и много духовници отслужва светата литургия в Капитулския манастир по случай 700-годишнината от основаването му. Пред многолюдното множество богомолци и гости на манастира Негово Светейшество говори за историческата роля на тази древна света обител.

На 8 ноември, Архангеловден, Негово Светейшество в съслужение с Преосвящените митрополит епископи Партеви и Йоан, Високореподобен архимандрит Дометиян, много свещеници и дякони отслужва светата литургия в столичната катедрала „Св. Недели“ по случай празника на северния престол и произнесе слово за ангелските чинове.

На 13 ноември Негово Светейшество Патриарх Максим и членовете на Св. Синод присъствуват на тържеството в Духовната академия по случай 250-годишнината от рождението на преподобни Панаий Хилендарски.

На 19 ноември Негово Светейшество Патриарх Максим, придружен от Преосвящените епископи Партеви и Йоан, присъствуват на тържеството в митрополитския салон по случай дена на християнското семейство. На края Негово Светейшество поздравява с празника християните и ги благославя.

На 21 ноември, Въведение Богородично, Негово Светейшество в съслужение със Знеполския епископ Йосиф, управляващ Архонската българска епархия в САЩ, отслужва светата литургия в софийската катедрала „Св. Недели“ и отпраща поздравителни думи към богомолците.

На 25 ноември Негово Светейшество и Високорепосвящените синодални архiereи се черкуват в параклиса на Духовната академия по случай патронния празник. След светата служба в кабинета на Преосвященния Ректор се състои кратък прием.

На 6 декември, св. Николай Мирликийски, Негово Светейшество в съслужение с Преосвященния епископ Йоан и Високореподобен архимандрит Дометиян отслужва светата литургия в столичния храм „Св. Николай Мирликийски“ по случай храмовия празник и произнесе слово за празника.

На 14 декември в параклиса на Св. Синод след светата литургия Негово Светейшество, Високорепосвящените синодални архiereи в Провощения епископ отслужиха панихида за блаженнопочиналите неприятели и дарители на светата Българска православна църква.

На 25 декември, Коледа, Негово Светейшество в съслужение с Преосвящените епископи Тихон, Николай и Антоний, архимандрити, свещеници и дякони отслужиха коледната свята служба в патронияската катедрала храм-памятник „Св. Александър Невски“. На множеството богомолци Негово Светейшество прочете коледното синодално послание.

На 27 декември, Стефановден, Негово Светейшество се черкува в Троиския манастир и произнесе отеческо слово към братята и богомолците в манастира по случай коледните празници.

ПРИЕМИ И ПОСЕЩЕНИЯ НА НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИЯ ПАТРИАРХ МАКСИМ ПРЕЗ 1972 Г.

На 1 септември 1972 г. донованачален извънреден и

външномощен посланик на СССР у нас г. Владимир Николаевич Вавозкин посети Негово Светейшество в патриархияския дом, с когото води стрелчен разговор.

На 1 ноември Негово Светейшество посети изложбата на съветската пипта.

На 2 ноември Негово Светейшество прие група изтъкнати представители на Международната комисия при Християнската мирна конференция, която провежда заседанията си в нашата столица. Приемът премина в приятна беседа с гостите по въпросите на световния мир.

На 6 ноември Негово Светейшество прие в Св. Синод г. Антон Кобезанев, от Холандия, член на Международната комисия при ХМК, и води беседа по църковни въпроси.

На 7 ноември Негово Светейшество присъствуват на приема, даден от Съветското посолство, по случай Октябрьския революция.

По решение на Св. Синод, от 1 януари 1973 год. директор на Синодалното издателство е д-р Харитон А. Хр. Попов, досегашен редактор на издателството, който през май 1972 г. получи учения степен „Доктор на богословието“ във Варшавската християнска богословска академия за своя труд под заглавие: „Автокефалията на Българската църква на фона на историята на България със специално подчертаване участието на папистите в българо-гръцкия спор през XIX в.“

Съобщение. Реставратът на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ известна, че Савко Вълчанов Славов, редовен аспирант при катедрата по Св. Писание на Стара Загора, на 27 февруари 1973 г., от 12 часа в Аудиторията на Академията, демонстрира на труда на тема „КУМРАНСКИТЕ ТЕКСТОВЕ С АПОКРИФНО СЪДЪРЖАНИЕ И СЛАВЯНСКИТЕ СТАРОЗАВЕТНИ АПОКРИФИ“ за получаване учения степен „кандидат на богословието“.

Рецензенти на труда са проф. д-р Ваня Петрова и проф. стар. прот. Николай Шафарак.

Депрютричката и решението са изпозвани в Реставратът на Академията и са в разположение на желаещите да ги запознаят с тях.

Они, които желаят да вземат участие в разглежданата гримба да казват това писмено в Ректората на Академията следва дни преди изпитата.

София,
януари 1973 г.

ОТ РЕКТОРАТА

Негово Високорепосвященство Пловдивския Митрополит Варлаам сърдечно благодари за всички които са давали любовността да го поздравят по случай Рождество Христово и Новата 1973 година и им молителствуват от Бога здравие и благополучие.

СКРЪБИНИ

На 19 септември 1972 година, след кратко боледуване почина свещеник Александър Понделев Ангелов. Починал е на 20 август 1888 година в с. Козманци, Санданска духовна околия. Загубил е Евхаристичното пелургическо учение в гр. Сер. След няколкогодишно учение в гр. 1926 година става свещеник в родното си село Калеманица, където служи до края на живота си, Бог да го отпusti.

На 6 ноември 1972 година почина свещеник Стефан Маринов, почесовър, управител свещенослужител в с. Равново, Врачански окръг, Врачанска духовна околия. Бог да го отпusti.

На 26 октомври 1972 г. след лежби боледуване почина протозерей Васил Маринов Лалов на 74 години от с. Плевен. Бог да го отпusti.

В ЧУЖБИНА

Португалия — В португалския епископски „Дневник де Lisboa“ излизава пълен манифест, подписан от 200 духовници и протестанти, които искат религиозна свобода. В този документ има също и искания за обществени реформи, за свобода на печата, а също и осигуряване на гражданските права на всички, сред които свободата на правене на своите изпитания, свободата на организирания и реформата на висшето образование. Този манифест се обявява против всички правления, проповядващи от богатство, глупост и политическо положение. Всички португалци трябва да имат еднакви права за материален прогрес, да живеят, да образоват и култура. На всички трябва да бъде осигурена обществена образованост и справедливост. Трябва да бъдат премахнати различията в разпределението на народните доходи. Основната задача да бъде преобразувано така, че да заложат действителни нужди на населението. В посланието си така манифестът иска прекарването на всички държавни и португалските провинции и търпене лично разрешение на всички национални конфликти.

От Панама е започнал на Карибите на испаноязичния дялост свещ. Зенун Кломенс от испаноязичния окръг „Св. Дух“. През септември започнават тези полни мисионери и начал специален курс във Франция и е бил на изпитания при Пана Панама VI. С неговото завладяване се изчерпа цялата испаноязична дялост в Карибите, която и започната още в 1950 г. Повторено в тази страна от 5 милиона население има около 1 000 000 католици. Създава се собствена мисия от местното население, но все пак мисията от свещеници е голяма и авторът измислянето насоките е възможна в това отношение от испаноязичния окръг „Св. Дух“ от разни страни на света.

Гвайн — На време на неотдавнашното заседание на консулския комитет на Африканския социалистически съюз, в което много ученици представили за държавната власт в Гвайн, може да водят д-р Михаил Сава, зам. председател на Мил. съвет и министър на външните работи,

е бил разгледал положението на отделните народности общности в страната. Мислено от геогрaфията, джело като и Савед Марей, първи секретар на ЦК на АСД, одержали харитоните, които съществуват между християните и асоциалните и политическите отношения на всички към другите религии. Всички борбата охитие за противоборбата, спрямо тези две религии, като делна целта отслабване на паралелното явление.

На 7 декември 1972 г. в гр. Детройт, САЩ, се е състояло Годишното отчетно-изборно събрание на Съвета на Православията църква в Големия Детройт. На това събрание българският свещеник прот. Панаиот Паумков е бил избран за секретар на Съвета.

Българският свещеник в Детройт, САЩ, прот. Панаиот Паумков, е бил поканен да прочете специална молитва и да открие редовната Сесия на Общинския Съвет на Големия Детройт, състояла се на 26 декември 1972 г. Преди откриването на Сесията отец Паумков е бил приет на аудиенция от Председателя на Детройтския Градски съвет г. Мел Рабин.

Д-р Харитон ПОНОВ

Редактор доц. Георги П. Царев

Печатница „Профидат“ — София